

'Zakelijk als het om uierg

Koeien zijn "prachtige, intelligente en heerlijk ruikende dieren", aldus Elly Doeser. De melkveehouder uit het Groningse Noordbroek spreekt met passie over haar vee. Maar als het om uiergezondheid gaat is Elly ook een zakelijke vrouw. "Een koe met chronische mastitis kun je beter afvoeren, ook als ze nog een goede productie heeft", zo weet ze nu. Voor haar man André ligt dat anders. "Hij wil er niet bij zijn als ze de veewagen ingaan."

Hoewel Elly niet opgroeide in een veehoudersgezin, wist ze al heel jong dat ze later met koeien wilde gaan werken. "Ik zat wanneer het maar kon bij onze achterbuurman in de stal. Ik wilde overal bij zijn, vooral bij het afkalven natuurlijk." Één voorval weet ze zich in het bijzonder nog te herinneren omdat ze er thuis -zacht uitgedrukt- niet zo blij mee waren: "Toen er een keer een keizersnee moest plaats-

vinden, vroeg de dierenarts mij om wat oude lakens te gaan halen. Ik heb toen gewoon wat lakens bij mijn moeder uit de kast gepakt..."

Reizend circus

Het is mooi om te horen hoe Elly, die als tiener ook nog een tijd als dierenarts-assistente heeft gewerkt, uiteindelijk samen met André een groot melkveebedrijf heeft weten neer te zetten met inmiddels 430 melkkoeien, 330 stuks jongvee en 20 stieren. De productie ligt op zo'n 3 miljoen liter melk per jaar. "We zijn begonnen in Gorinchem, waar André samen met zijn vader op het erf woonde bij zijn opa. Maar op een gegeven moment moesten we daar weg vanwege de aanleg van de Betuwelijn." Voordeel van de huidige locatie is vooral de ruimte. "In Gorinchem waren we soms net een reizend circus", lacht Elly. "We hadden veel kleinere percelen. Hier zijn de

<< Elly en André Doeser op hun bedrijf in Noordbroek.

chronische mastitis door *S. Aureus* op te sporen en af te voeren. Met een vierkwartieren schaalte hebben we verdachte koeien zelf onderzocht. We wisten eigenlijk wel om welke koeien het ging. Uiteindelijk hebben we zo'n 15 dieren afgevoerd naar de slacht. Dat was wel even slikken; de meesten hadden een prima productie. Maar het lukt mij -beter dan mijn man- om dan toch zakelijk te zijn: koeien met chronische mastitis zijn van grote invloed op het celgetal en bovendien besmetten ze de andere dieren."

Coli en streptokokken

Naast veel *S. Aureus* gaf de Quicksan bij André en Elly ook veel coliformen en omgevingsstreptokokken aan. Oorzaak van het hoge aantal van deze laatste twee kiemen ligt zeer waarschijnlijk in de hygiëne tijdens het melken. "Met een groot koppel is het lastig om heel precies te zijn. We zijn al gauw acht uur per dag aan het melken, dat vind je dan wel genoeg. Maar we zijn na de Quicksan wel nauwkeuriger geworden met het schoonmaken van de uiers en we zijn van plan de uiers en de staarten weer te gaan scheren. Daar zijn we vijf jaar geleden mee opgehouden, maar voor de hygiëne van de koe is het wel erg belangrijk. Zeker omdat onze koeien veel buiten lopen, ook als het wat natter is en er dus modder ligt. Op advies van Anton zijn we ook begonnen met een ander dipmiddel en vervangen we nu vaker de tepelvoeringen; dit deden we twee keer per jaar en nu doen we het om de drie maanden."

Blijven monitoren

Inmiddels ligt het celgetal rond de 200.000 en hebben André en Elly ervoor gekozen om in het GD Tankmelkabonnement Uiergezondheid te stappen, waarbij de tankmelk tien keer per jaar wordt onderzocht. "Naar aanleiding van de Quicksan neem je bepaalde maatregelen en dan ben je toch benieuwd naar het vervolg. Ik vind het heel interessant om dat in de gaten te houden, zeker ook omdat we niet in de melkcontrole zitten. De uitslagen bespreken we altijd met de dierenarts. We zien gelukkig verbetering, maar in september zagen we bijvoorbeeld wel weer ineens een aureus-piek, dus dat moeten we nu weer in de gaten gaan houden. Het is heel prettig dat we nu weten waar we mee bezig zijn. Van mastitis kom je nooit helemaal af, maar je kunt er wel gericht wat aan doen!"

ezondheid gaat'

percelen veel groter en bovendien krijg je meer grond voor dezelfde prijs." In totaal heeft het echtpaar inmiddels 220 hectare eigen grond, daarnaast wordt nog zo'n 100 hectare gepacht.

Dokteren

Als het gaat om de uiergezondheid op het bedrijf, is het duidelijk Elly die het voortouw neemt. "Voor André geldt eigenlijk: zolang het goed gaat, gaat het goed. Maar we zaten op een gegeven moment op een celgetal van 300.000 en dat is natuurlijk knap hoog. We hadden ook relatief veel klinische mastitiskoeien waar we mee aan het dokteren waren. Sommigen hadden we al twee of drie keer behandeld zonder resultaat. De dozen met antibiotica vlogen er door. We namen geen gerichte maatregelen, dat kwam ook omdat we niet goed wisten met welke kiemen we precies te maken hadden."

Quicksan Uiergezondheid

Om daar achter te komen liet het echtpaar begin dit jaar een GD Quicksan Uiergezondheid uitvoeren. Hierbij wordt tijdens drie achtereenvolgende melkleveringen automatisch een tankmelkmonster onderzocht op zeven verschillende (groepen) mastitiskiemen. Als de tankmelkmonsters zijn onderzocht, neemt de GD mastitisspecialist of de eigen dierenarts contact op voor een advies bij de uitslag. "Onze dierenarts attendeerde ons op de Quicksan. Zij vertelde dat het een makkelijke en snelle manier is om op koppelniveau te zien welke kiemen de problemen veroorzaken."

Veel Aureus

De Quicksan gaf bij André en Elly voor een aantal mastitisverwekkers een hoge score. Zo werd de koegebonden bacterie *S. Aureus* veel gevonden. "Anton Gosselink van de GD adviseerde ons onder andere de koeien met